

Thuis balsemen werkt niet

Rens de Peijper

Arcen

Regelmatig krijg ik de vraag of ik een thanatopraxie behandeling kan uitvoeren bij de familie thuis. Feitelijk gezien is dit mogelijk, maar mijn antwoord zal te allen tijde nee zijn.

Deze vraag begrijp ik heel goed uit het oogpunt van de familie. Er kleven echter veel te veel nadelen aan voor de overledene, mijzelf en voor de familieleden.

De kwaliteit van een behandeling heeft altijd te lijden onder een behandeling thuis. Ik als behandelaar mis de rust en infrastructuur die nodig is om elke verandering in het lichaam waar te nemen en op te anticiperen.

Ook de veiligheid van de behandelaar, de omgeving en aanwezigen kan geenszins gegarandeerd worden tijdens een behandeling in een thuissituatie.

Aandacht

Het toepassen van thanatopraxie is zeer precies werk. Aanwezigheid van nabestaanden beïnvloedt ongewild het opmerkingsvermogen richting de overledene. Ik zal immers mijn aandacht moeten verdelen over nabestaanden en het lichaam. Dit begint al bij de voorbereidingen. Tijdens de eerste inspectie van de overledene neem ik al aanwijzingen waar die bepalend zijn voor het juiste behandelingsplan. Denk hierbij o.a. aan geur, kleur en structuur van de huid.

Ook tijdens de eigenlijke balseming pas ik voortdurend de behandeling aan, op de reactie van het lichaam op de conserverende vloeistof. Mijn waarnemingen – en daarmee ook de kwaliteit – kunnen negatief beïnvloed worden als ik op hetzelfde moment rekening moet houden met mijn omgeving.

Infrastructuur

Naast opmerkzaamheid, is het voor mij belangrijk om voldoende bewegingsruimte te hebben rond de overledene. Ook dient er voldoende ventilatie te zijn alsmede de beschikbaarheid van stromend water. Aanwezigheid van een verzorgingstafel die in hoogte verstelbaar is zorgt ervoor dat ik elke handeling op de juiste manier kan uitvoeren. Hierbij is voldoende licht ook van groot belang.

In de meeste thuissituaties is deze combinatie van eisen niet aanwezig, waardoor ik me zou moeten behelpen met ontoereikende middelen.

Veiligheid

Tijdens de thanatopraxie behandeling maak ik gebruik van formaldehyde houdende vloeistof. Bij blootstelling aan formaldehyde kunnen irritaties aan huid, ogen en luchtwegen optreden en kan het concentratievermogen afnemen. De stof is potentieel kankerverwekkend en reprotoxisch voor de mens (zie het document Formaldehyde veiligheidskaart op mijn website).

Om ervoor te zorgen dat blootstelling aan een gevaarlijke stof niet tot gezondheidsschade leidt, heeft de Gezondheidsraad grenswaarden opgesteld.

Er wordt onderscheid gemaakt in twee grenswaarden:

1. Tijdgewogen Gemiddelde Grenswaarden over 8 uur: TGG 8 uur.

Hieronder verstaat men dat de gemiddelde concentratie waaraan een medewerker blootstaat, niet hoger mag zijn dan de grenswaarde. De blootstellingsduur is hierbij bepaald tot 8 uur per dag en niet meer dan 40 uur per week.

2. Tijdgewogen Gemiddelde Grenswaarden over 15 minuten: TGG 15 minuten

Als kortdurende overschrijdingen van de grenswaarde tot gezondheidsschade kunnen leiden kan een grenswaarde TGG 15 min (tijdgewogen gemiddelde over 15 minuten) worden vastgesteld.

Voor Formaldehyde zijn door de Gezondheidsraad de volgende grenswaarden gedefinieerd (zie het document "Formaldehyde op de werkplek" op mijn website):

- TGG 8 uur: 0,15 mg/m³
- TGG 15 minuten: 0,5 mg/m³

Tijdens verschillende onderzoeken in mortuaria, zijn veel hogere concentraties gemeten bij thanatopraxie behandelingen. Zowel tijdens piekmomenten (TGG 15 minuten) en als gemiddelde, gerekend over de gehele behandeling.

Aangezien een verhoogde ventilatie aanwezig is in mortuaria, bevestigt dit mijn mening dat de thanatopraxie behandeling niet in een thuissituatie uitgevoerd kan worden. Alle aanwezigen worden immers blootgesteld aan deze stof tijdens de behandeling.

Om mijn eigen veiligheid te waarborgen, draag ik tijdens de gehele behandeling een gasmasker met speciale filters. In elk mortuarium waar ik behandelingen uitvoer. Zou ik in een thuissituatie balsemen, dan kan formaldehyde evengoed schade aan de aanwezigen brengen. Dit wil ik te allen tijde voorkomen.

Conclusie

In thuissituaties is het voor mij onmogelijk om te zorgen voor gezonde en veilige arbeidsomstandigheden. Ook kan ik thuis de fysieke belasting onvoldoende beperken. Wellicht het belangrijkste argument tegen balsemen thuis, is het niet kunnen garanderen van de kwaliteit. Ik wil mijn aandacht voor de volle 100% kunnen richten op de overledene. Alleen zo weet ik dat ik het beste resultaat kan bereiken.

Uiteraard zal ik mijn uiterste best doen om ervoor te zorgen dat de overledene niet onnodig lang van huis is.